

အင်အားပြင်းမြေငလျင်နှင့်နောက်ဆက်တွဲမြေငလျင်ငယ်များ၏သဘာဝ

မန်းကျော်

ဒီရက်ပိုင်းအတွင်း ကျွန်တော်တို့ရုံးမှာ ဖုန်းတွေ မနားတမ်း၊ မအားတမ်း ဖြေနေကြရပါတယ်။ အင်အားပြင်းထန်တဲ့ ငလျင်ကြီး ထပ်လှုပ်ဦးမယ်လို့ ကြေငြာ ထားပါတယ် ဟုတ်ပါသလားတဲ့။ ငလျင်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကောလဟာလ သတင်းပဲ ဆိုပါတော့ခင်ဗျာ။ မေးကြတဲ့ မိဘပြည်သူတွေကိုတော့ အပြစ်တော့ မပြောသာ ဘူးပေါ့ဗျာ။ အင်အား ရစ်(ခဲ)တာစကေး (၆.၈) အဆင့်ရှိ အင်အားပြင်းထန်တဲ့ ငလျင်ကြီးက လှုပ်ထားတော့ ဒေသ တစ်ခုလုံး ချောက်ခြားနေကြရတယ်မလား။

ကျွန်တော်တို့ရုံးက တာဝန်ရှိသူတွေက (၂၄)နာရီ ပတ်လုံး မေးလာသမျှ ဖုန်းတွေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြန်လည် ဖြေကြားခဲ့ကြပါတယ်။ ငလျင်နဲ့ပတ်သက်လို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ မဟုတ်ဘဲ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံအသီးသီးက ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ခြင်း မရှိသေးဘူးဆိုတာပါဘဲ။ မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှာရှိတဲ့ အမျိုး သား မြေငလျင်သတင်းအချက်အလက်ဗဟိုဌာနကလည်း ဘယ်နေ့၊ ဘယ်အချိန်မှာ ငလျင်လှုပ်မယ်ဆိုတဲ့ ခန့်မှန်းချက်မျိုးကိုလည်း ထုတ်ပြန်ပေးခြင်း မရှိပါဘူး။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ သမိုင်းဝင် ငလျင်ကြီးများ လှုပ်ရှားလေ့ရှိတဲ့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ ကြီးပေါ်မှာ ၂၀၁၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၁)ရက်နေ့ မြန်မာစံတော်ချိန် (၀၇)နာရီ၊ (၄၂)မိနစ်၊ (၃၇)စက္ကန့်အချိန်မှာ ရွှေဘိုမြို့၏ မြောက်ဘက် (၄၅)မိုင်ခန့်အကွာရှိ သပိတ်ကျင်းမြို့ အနီးကို ဗဟိုပြုပြီး အင်အား ရစ်(ခဲ)တာစကေး (၆.၈) အဆင့်ရှိ အင်အားပြင်းထန်တဲ့ မြေငလျင်ကြီးတစ်ခု လှုပ်ခတ်သွားခဲ့ပါတယ်။ အဆိုပါ မြေငလျင်ကြီးလှုပ်ရှားမှုကြောင့် မြေငလျင်ဗဟိုချက်နှင့် နီးကပ်သည့် စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီးနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တို့မှာ မြေငလျင်ဒဏ် ခံစားရမှုပိုများခဲ့ပြီး၊ စစ်ကိုင်းမြေငလျင်ကြော တစ်လျှောက်မှာရှိတဲ့ မြို့၊ ရွာအနံ့အပြားတွေမှာ မြေငလျင် လှုပ်ရှားမှုကို ခံစား သတိပြုမိပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။

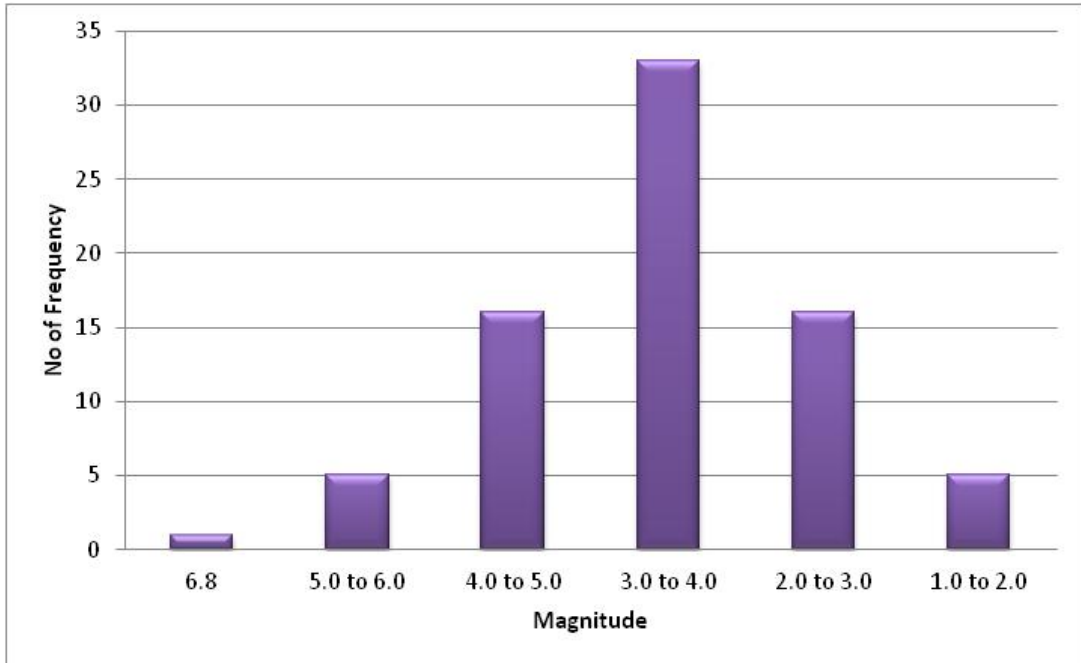
မြေငလျင်ဒဏ်ခံခဲ့ရတဲ့ ဒေသက မိဘပြည်သူတွေ မေးမယ်ဆိုလည်း မေးစရာပါဘဲ။ အဆိုပါ အင်အားပြင်းထန်တဲ့ မြေငလျင်ကြီး လှုပ်ခတ်ပြီး မိနစ်(၃၀) အတွင်းမှာဘဲ အင်အား ရစ်(ခဲ)တာစကေး (၅.၀) အဆင့်ရှိ အင်အား အသင့်အတင့်ရှိတဲ့ နောက်ဆက်တွဲမြေငလျင် (၂) ခု ဆက်တိုက်လှုပ်ခဲ့ပါတယ်။ (၂၄) နာရီအတွင်း အင်အား အသင့်အတင့်နဲ့ အင်အား အနည်းငယ်အဆင့်ရှိ မြေငလျင်ပေါင်း (၂၅)ခု လှုပ်ရှားသွားခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆက်တွဲ မြေငလျင်များဟာ တစ်နာရီကို (၁)ကြိမ်နှုန်း

လှုပ်နေတယ်လို့တောင်ဆိုလို့ရပါတယ်။ တစ်နာရီ တစ်ကြိမ်နှုန်း မြေငလျင်လှုပ်ရှားမှုကို ခံစားနေကြရတဲ့ ဒေသက မိဘပြည်သူတွေရဲ့ စိတ်ခံစားမှု၊ ချောက်ခြားမှု စတာတွေကို သိရှိနားလည်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ဆက်တွဲ မြေငလျင်များဟာ (၁၂.၁၁.၂၀၁၂) ရက်နေ့မှာ သိသိသာသာလျော့နည်းသွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အင်အား ရစ်(ချ်)တာစကေး (၅.၇) အဆင့်ရှိ အင်အားအသင့်အတင့်ရှိ မြေငလျင် (၁)ကြိမ်သာ လှုပ်ရှားခဲ့ပြီး အင်အားအနည်းငယ်ရှိ မြေငလျင် (၇)ကြိမ် လှုပ်ရှားသွားခဲ့ပါတယ်။ (၁၃.၁၁.၂၀၁၂) ရက်နေ့မှာတော့ အင်အားအနည်းငယ်ရှိ မြေငလျင် (၆)ကြိမ်ဘဲ လှုပ်ရှားသွားခဲ့ပါတယ်။ (၂၆.၁၁.၂၀၁၂) ရက်နေ့အထိ နောက်ဆက်တွဲ မြေငလျင် လှုပ်ခတ်မှု အကြိမ်ပေါင်း (၇၃)ကြိမ် ရှိပြီဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆက်တွဲ မြေငလျင်များဟာ ရက်ကြာလာတာနှင့်အမျှ တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်း သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ သို့ပေမယ့် အင်အားပြင်းမြေငလျင်ကြီးလှုပ်ရှားပြီး နောက်ဆက်တွဲ မြေငလျင်များဟာ နောက်ပိုင်းကာလမှာ ရက်ခြားသွားသော်လည်း တစ်ပတ်မှ တစ်လခန့်အထိ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါတယ်။

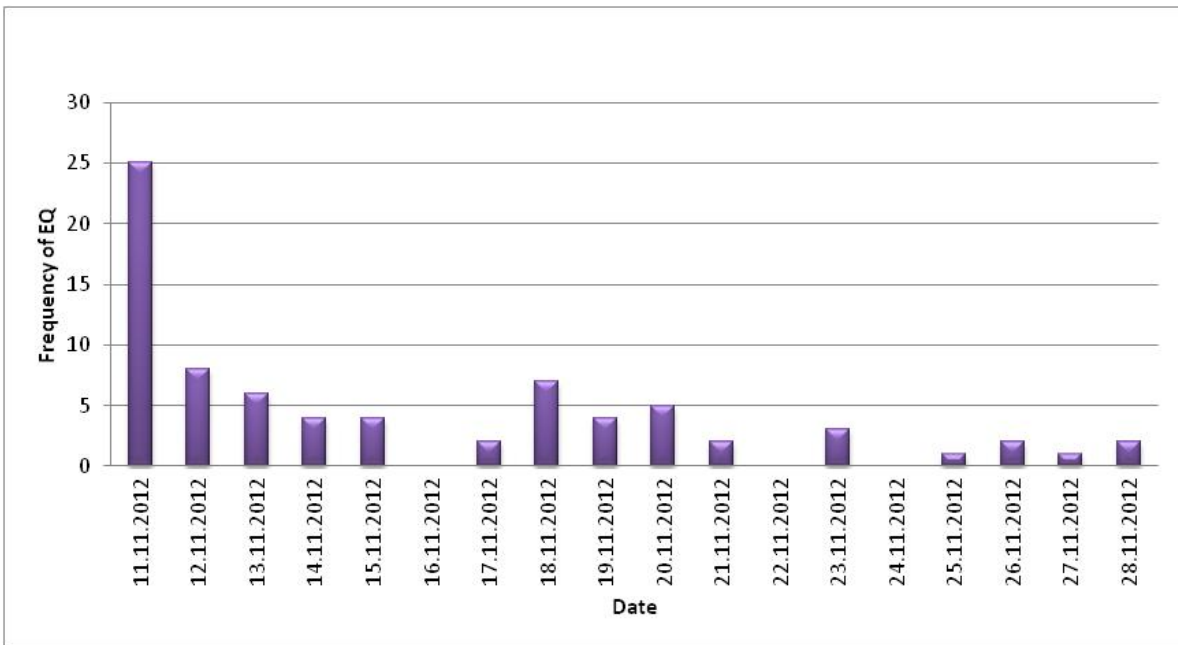
ဒီနေရာမှာကြိုတုန်း တင်ပြချင်တာကတော့ မြေငလျင်လှုပ်တာကို မကောင်းတဲ့ ဘက်က ရှုမြင်ပြီး မကောင်းတဲ့ အတိတ်နိမိတ်တွေအဖြစ် လွှဲမှားစွာ မယူဆမိကြဖို့ပါဘဲ။ တကယ်တော့ မြေငလျင်ဆိုတာ နေ့စဉ်လှုပ်နေပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ပျမ်းမျှအနေနဲ့ နှစ်စဉ် အင်အားရစ်(ချ်)တာစကေး (၈) နဲ့ အထက်ရှိ မြေငလျင်ဟာ (၁)ကြိမ်၊ အင်အား (၇.၀)နဲ့ (၇.၉) ကြားရှိ မြေငလျင်ဟာ (၁၅)ကြိမ်၊ (၆.၀)နဲ့ (၆.၉) ကြားရှိ မြေငလျင်ဟာ အကြိမ် (၁၃၄)၊ အင်အား (၅.၀) နဲ့ (၅.၉) ကြားရှိ မြေငလျင် အကြိမ် (၁၃၁၉)၊ အင်အား (၄.၀)နဲ့ (၄.၉)ကြားရှိ မြေငလျင် အကြိမ်ပေါင်း (၁၃၀၀၀)၊ အင်အား (၃.၀)နဲ့ (၃.၉)ကြားရှိ မြေငလျင်ပေါင်း (၁၃၀၀၀၀)၊ အင်အား (၂.၀)နဲ့ (၂.၉) ကြား မြေငလျင်ပေါင်းဟာ (၁၃၀၀၀၀၀)ခန့် လှုပ်ရှားနေပါတယ်။ မြေငလျင် အများစုကတော့ လူသူမရှိတဲ့ ဒေသတွေမှာ ဖြစ်လို့ မသိလိုက်တာက များပါတယ်။ လူနေထူထပ်ပြီး စီးပွားရေးအချက်အချာကျတဲ့ နေရာတွေမှာ ငလျင်လှုပ်ပြီး အသေအပျောက်ရှိလာရင် သာ လူတွေက သိလိုက်ကြတာများပါတယ်။ ဆိုလိုတာက မြေငလျင်တွေဟာ အမြဲလှုပ်နေတယ်ဆိုတာပါဘဲ။

နောက်ဆုံး တင်ပြလိုတာကတော့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုတာ ရှောင်ရှားလို့ မရပါဘူး။ အကြောင်းကတော့ သဘာဝ ဖြစ်နေလို့ပါ။ ဒါပေမယ့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု တွေကိုတော့ ကြိုတင်ကာကွယ်လို့ရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် မြေငလျင်ဆိုတာ ကြိုတင် သတိပေးချက်ထုတ်ပြန်လို့ရတဲ့ သဘာဝဘေး မဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်သူတွေရဲ့ နိုးကြားတဲ့

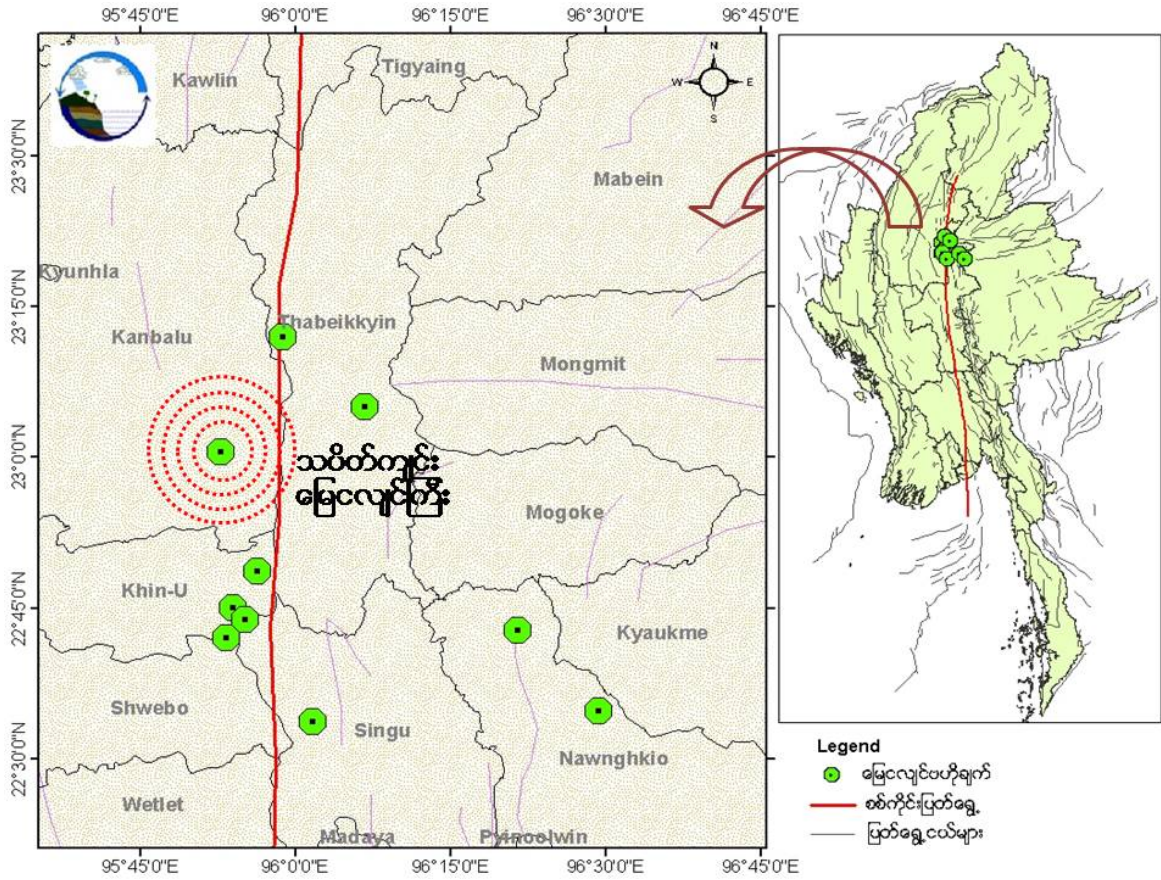
အသိ၊ သတိနဲ့ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု တစ်ခုတည်းကသာ မြေလျင်ဆိုင်ရာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ရဲ့ ထိရောက်တဲ့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ အလျဉ်းသင့်လို့ တင်ပြချင်တာက ဂျပန်နိုင်ငံနှင့် ကိုရီးယားနိုင်ငံတွေမှာတော့ Safety Experience Center တွေကို မြို့အသီးသီးမှာ ဖွင့်လှစ်ထားရှိပါတယ်။ အဆိုပါ Center တွေမှာ မြေလျင်ပြင်းအား အဆင့်များအလိုက် ခံစားမှု၊ မီးခိုးများဖြင့် ပိတ်မိနေသော အမှောင်ခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခြင်း၊ အထပ်မြင့် အဆောက်အဦမှ သိုင်းကြီးဖြင့် ဆင်းခြင်း၊ ပိုက်ဖြင့်လျှောဆင်းခြင်း၊ အမြင့်မှ လေအိတ်ပေါ်သို့ အလွတ်ခုန်ချခြင်း၊ လက်တွေ့မီးငြိမ်းသတ်ခြင်းစသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့ချိန် အသက်ကယ် ဆယ်နည်းများကို မူလတန်းကြိုအရွယ်မှ သက်ကြီးရွယ်အိုများတိုင်အောင် လစဉ်၊ နှစ်စဉ်သွားရောက်ပြီး စာတွေ၊ လက်တွေ့ လေ့ကျင့်ရပါတယ်။ ပြည်သူများ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာအတွေ့အကြုံ၊ ဗဟုသုတများ ပြည့်ဝနေတဲ့အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ချိန်မှာ လွယ်ကူစွာ နားလည်သဘောပေါက်နိုင်မှုသည်လည်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်ကာကွယ်မှု၏ အရေးပါတဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့အပြင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုန့်ပြန်မှုစနစ် တိုးတက်လာစေရန်၊ စနစ်ကျသော လုံခြုံရေး စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းမှု ကောင်းမွန်စေရန်၊ အရေးပေါ် စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းပျူဟာများ ချမှတ်ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။ မည်သည့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်မဆို တစ်ဦးကောင်း၊ တစ်ယောက်ကောင်း၊ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုတည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ဖြေရှင်း၍ မရနိုင်ပါ။ ပြည်သူလူထု၊ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနတို့ စည်းစည်းလုံးလုံး ဆောင်ရွက်မယ် ဆိုလျှင်ဖြင့် မည်သည့်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မဆို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှား နိုင်မည်ဖြစ်ပါ ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

နောက်ဆက်တွဲ မြေငလျင်လှုပ်ရှားမှုများအား မြေငလျင်ပြင်အားများအလိုက်ပြဇယား

နောက်ဆက်တွဲမြေငလျင်လှုပ်ရှားမှုများအား နေ့များအလိုက်ပြပုံ

စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ၊ အင်အားပြင်းမြေလျင်ကြီးနှင့် အင်အားအသင့်အတင့်ရှိ
နောက်ဆက်တွဲ မြေလျင်များ ဗဟိုချက် ပြုမေပုံ